

nar) (V. n. 7). Més senzill i probable és que *Cerret/Cerred* de 1095 i 1173 siguin meres errs. de còpia o de lectura.

Algun homònim havia existit. En un doc. de 1108 es troba un «castrum que vocant *Cerceto*, in comitatum Urgellensi» (*EEMCA* v, 524). I Aebischer (*RFE* **xxi**, 339, n. 4) observa que existeix una partida de *Cercet* o *Sarsset* en el territori de «Rin (llegiu *Riu*), partit judicial de la Seu d'Urgell», sense cap més detall i sense indicar la seva font. Evidentment es tracta del poble anomenat Riu del Pendís, a la comarca de Cerdanya i prop de la zona de Bagà on es troben *Cercs*, *Cerqueda*, i *Cerconeda*. Afegim també que *Cercedo* és força nombrós en la toponímia gallega (veg. Madoz, s. v.).

CERCÈDOL, veïnat de la vall de Castellbò, del municipi de Montferrer i Castellbò (Alt Urgell), al camí de Castellbò a Vilamitjana.⁸

DOC. ANT. Apareix en una donació del comte Sunifred de 912: «dono --- ipsas decimas --- de ipsa Torre --- Aristot et *Cercedol* ---» (*Cart. Tavèrn.*, 31); 1043 «sancto Stephano de *Cercedol*» (Balari, 214); 1518 *Sarcedol* (*Spill* de Castellbò), on es nota que hi havia «4 focs» (7r/7v).

Existia un homònim, segons sembla, prop de Rubí (Vallès Occidental). S'esmenta diverses vegades en el *Cart. de St. Cugat*: 973: «in comitato Barch., in terminio de *Cercitulo*» (I, 83); ⁹ 986 «que vadit per ipsa serra que est inter Gausac, *Cercitulo* et Aqualonga --- de occidente --- infra termino de Aqualonga vel de castro Riorubeo» (I, 147); 1060 «mansum quem dicunt *Cercitulo* ---» (II, 285), i en un doc. original de 1075: «vindo vobis alodium meum quod habeo in comitatu Barchinonensi in Vallense [in terminio de *Cercitulo*]» (II, 345).

ETIM. Prové de *CERCETŪLU, variant dimin. de q(U)ERCETUM 'alzinar' amb el sufix compost -ETULU.¹⁰ ¹ QUERCUS ha tingut continuació com a apel·latiu només en italià (*quercia*, *cerqua*, aquesta de QUERCUS amb la terminació del femení en -a) i en portuguès en el derivat *cerquinho* (com en *carvalho cerquinho*, designant una varietat d'alzina); en d'altres llengües fou reemplaçat per altres noms, com ara *alzina* (cat.), *encina* (cast.), *azinha* (port.), derivats del ll. tardà ILLICINA; per *carrasca* (cat., cast.), per *carvalho* (port.), fr. *chêne vert* (procedent del gàl·lic **cassanus*) etc. És important per al nostre tema aquí tractat l'estudi de P. Aebischer, *La forme dissimilée QUERCU < *QUERQUUS dans le latin d'Espagne et d'Italie*, en *RFE* **xxi**, 1934, 337-360. — ² Notem la presència del topònim *Chercos* a la província d'Almeria que Meyer-Lübke explicava com forma mossàrab de **cerquus* (*RFE* **xi**, 1924, 23). — ³ Referent a *arena* del doc. de 1031 sembla ser la *Riera de les Arenes* que és a l'O. de St. Llorenç del Munt (o l'homònima a l'E. de St. Ll.); quant a *puio de aspera* es troba allí *Castell Sopera* a uns 4 o 5 k. l'O. de Matadepera, i el *Salamó* del doc. de 1087 ha de tenir relació amb un mas d'aquest nom a St. Llorenç

Savall que és a 6 k. de Castellar i 7 k. NNE. de Matadepera. — ⁴ *La Font de Cerconeda* s'esmenta per A. C. Torras, *Pir. Cat. Berg.*, p. 136, on es dona una descripció de Brocà. — ⁵ Apareix com a adj. en un doc. relatiu al comte Sunifred en el context «arolano *cercoso*», adjacent a Castellar de N'Hug (Balari, p. 213). Es comprèn que s'hi parla d'una era petita (*erola*) coberta d'alzines. Diuen que hi ha un lloc *L'Erola* en el terme del dit Castellar de N'Hug (Berguedà). Altrament, el topònim *Cercós* que esmenta Balari (p. 213) citant d'un doc. de 979 és mal interpretat. Es tracta del poble de *Cercs* (esmentat més amunt), que apareix escrit *Cercos*. — ⁶ Notem que un lloc dit *Cercosa* apareix també en un doc. port. de 1002: «in uilla *Cercosa* subtus Mons Gabro» (Aebischer, *RFE* **xxi**, 342). — ⁷ Hi ha, a més, com a part del mateix municipi: *Veïnat del Mig*, antigament dit *Cassanet*, ja esmentat en un doc. de l'any 879 com *Kassanetum*, i en un escrit de 1680 com *Cassanet*, *veïnat del mitg* (Ponsich, 107); s'ha basat en gàl·lic **cassanus* 'alzina' amb el sufix llatí -ETU. ⁸ Reproduïm aquesta descripció de la *GrEncCat.*, que no posa accent; JCor., que havia visitat aquest llogaret d'unes cases abans de la guerra, no recorda si oí el nom amb l'accent a la síl·laba *ce* o a *do*; A.P.T., *Nomenclator de Lérida*, escriu *Sarcedol* (p. 54), tal com hauriem esperat d'acord amb l'etimologia que suggerim. — ⁹ J. Rius, qui ha publicat aquest *Cartulari* creu identificar aquest *Cercitulo* amb *Cardedeu* (V., s. v.), cosa impossible fonèticament, com és evident i que tampoc correspondria a la situació prop de Rubí. — ¹⁰ Cf. *Chinchetru*, aldea alavesa de la comarca de Salvatierra d'Àlava, 20 k. E. de Vitoria i 34 ONO. d'Estella (ja en doc. de 1257 i com *Chinchitru* en un de 1204; Mitxelena, *Fontes Li. Va.* **i**, 18-19, el lliga amb *CERCETULUM citant el nom català, si bé amb quelcom de reserva a causa de *tx* (però notem *txerra*, *tximitxa*, *txintar* etc.).

CERCADA, Sant Pere ~

Poblet agregat de Sta. Coloma de Farners (Selva), centrat a l'antic monestir de St. Pere Cercada.

DOC. ANT. En l'acta de consagració de l'església de St. Pere, 1245, hom posa: «ab orientali parte limitatur in *Circata veteri*» (CCandi, *SHilari*, 51); 1453 «prior Monesterii de *Circata*» (ibid., 169), i 1257 «--- monastir de St. Pere *Cercada*» (BABL **iv**, 509). Ja 1216 el Prior Sti. Petri de *Circata* en el *Cart.* de Rocarossa, § 54.

ETIM. Tot fa l'efecte que hi tenim *cercada* en el sentit de 'envoltada', i el testimoni de 1245 «*Circata veteri*» sembla referir-se a un terreny enclòs, és a dir, a una closa. Notem l'ús de *cerca* en un document de Mallorca del S. **xiv** que cita *AlcM* s. v.: «dins *cerca* o closa de murs», usat, segons s'hi esbrina, amb referència als murs envoltant un convent. J. G.

Cercavins/Xercavins, V. *Tastavins*